

**IZVJEŠĆE O ZAKLJUČCIMA I PREPORUKAMA NADZORNOG
ODBORA ZA PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA U
REPUBLICI HRVATSKOJ ODRŽANOG
15. SRPNJA 2011. GODINE U ZAGREBU**

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Zagreb, 13. veljače 2012. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
2. ZAKLJUČCI I PREPORUKE NADZORNOG ODBORA ZA PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA U REPUBLICI HRVATSKOJ	5
2.1. I. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJA INSTITUCIJA	5
2.2. II. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – PREKOGRANIČNA SURADNJA	6
2.3. III. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – REGIONALNI RAZVOJ	9
2.4. IV. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA ..	13
2.5. V. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – RURALNI RAZVOJ	15
DODATAK 1. - OBVEZE PREMA ZAKLJUČCIMA NADZORNOG ODBORA ZA.....	17
PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA	17

1. UVOD

U organizaciji Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije (SDURF), kao ureda nacionalnog koordinatora programa IPA, dana 15. srpnja 2011. godine održan je četvrti po redu sastanak Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA u Republici Hrvatskoj.

Sastanak Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA u Republici Hrvatskoj održava se jedanput godišnje na najvišoj razini. Sastanku su nazočili predstavnici hrvatskih državnih institucija uključenih u upravljanje programom IPA, i to: Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF), Ministarstva financija (MF), Središnje agencije za ugovaranje i financiranje programa i projekata EU (SAFU), Agencije za reviziju sustava provedbe programa EU (ARPA) te predstavnici operativnih struktura za II., III., IV. i V. komponentu programa IPA: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva (MRRŠVG); Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (MINGORP); Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (MMPI); Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) i Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (MPRRR).

Sastanku su također nazočili predstavnici Europske komisije (EK) iz sljedećih Općih uprava: Opće uprave za proširenje, Opće uprave za regionalnu politiku, Opće uprave za poljoprivredu i ruralni razvoj te Opće uprave za zapošljavanje, društvene djelatnosti i jednake mogućnosti.

Članovi Nadzornog odbora za praćenje programa IPA su: predstavnici Europske komisije, nacionalni koordinator programa IPA, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, čelnici operativnih struktura ili njihovi predstavnici, strateški koordinator za III. i IV. komponentu programa IPA te dužnosnik ovlašten za odobravanje programa.

Sastanak Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA u Republici Hrvatskoj ima za cilj unapređenje cjelokupne učinkovitosti, kvalitete i povezanosti svih programa i aktivnosti te njihovu usklađenost s prioritetima navedenim kako u nacionalnim, tako i u strateškim dokumentima Europske komisije.

Sastankom Zajedničkog nadzornog odbora supredsjedali su g. Hrvoje Dolenc, državni tajnik i nacionalni koordinator programa IPA (NIPAK) i g. Dirk Lange, šef odjela za Hrvatsku u Općoj upravi za proširenje u Europskoj komisiji.

Na sastanku je predstavljen nacrt Godišnjeg izvješća o provedbi programa IPA koje je, temeljem zaključaka sektorskih nadzornih odbora za pojedine komponente programa IPA održanih u svibnju i lipnju 2011. godine, pripremio SDURF u svojstvu tehničkog tajništva Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA te je razmotren napredak u korištenju svih pet komponenti programa IPA.

Detaljne informacije o održanom sastanku Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA, kao i zaključci i preporuke istoga, sadržani su u nastavku ovog Izvješća. U Dodatku 1. istog, predstavljene su obveze koje proizlaze iz zaključaka Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA te su dani rokovi za njihovo izvršenje.

2. ZAKLJUČCI I PREPORUKE NADZORNOG ODBORA ZA PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA U REPUBLICI HRVATSKOJ

2.1. I. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJA INSTITUCIJA

Na sastanku je predstavljeno trenutno stanje vezano uz provedbu I. komponente programa IPA (IPA TAIB). Programiranje za IPA TAIB 2010. završeno je 3. svibnja 2010., a financijski sporazum za navedeni program potpisan je od strane Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije 7. travnja 2011. Projektni prijedlozi pripremljeni u okviru IPA 2010. Fleksibilnog instrumenta za jačanje administrativnog kapaciteta su dostavljeni u Delegaciju Europske unije (DEU) u ožujku 2011. Projekti su odobreni u travnju, a riječ je o ukupno 16 projekata ukupne vrijednosti 3,776,664 eura (IPA alokacija – 3,399,000 eura).

IPA TAIB 2010 program obuhvaća ukupno 13 projekata. Od dodijeljenih 39,483,458 eura u okviru I. komponente programa IPA za Hrvatsku za 2010. godinu, 860,000 eura je namijenjeno podupiranju aktivnosti u području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja koje će biti koordinirane i provedene u okviru IPA Višekorisničkog programa za 2010. godinu.

Programiranje za IPA TAIB 2011. započelo je u rujnu 2010. s pripremom sektorskih analiza, a početkom studenoga 2010. godine SDURF je predao Europskoj komisiji paket sa sektorskim analizama te projektnim idejama koje su predložene za financiranje u okviru Nacionalnog programa IPA za 2011. Programiranje je završeno početkom svibnja 2011. kada su finalne verzije projektnih sažetaka zajedno s pripadajućim rezultatima provedenih analiza tržišta dostavljene EK. Usvajanje programa od strane Upravljačkog odbora EK očekuje se krajem rujna 2011. godine. Fokus programa IPA TAIB 2011. sukladno Višegodišnjem indikativnom planskom dokumentu za razdoblje 2011. – 2013. je na sektoru pravosuđa i unutarnjih poslova te na horizontalnim reformama javne uprave.

Od ukupno šest projekata financiranih iz nepotrošenih sredstava, četiri nova projekta su u okviru tzv. *Technical Assistance Facility* projekta.

Članovi Nadzornog odbora su obaviješteni da je kratkoročni i srednjoročni učinak programa IPA TAIB već vidljiv, većinom kroz zakonodavni i administrativni učinak, primjerice uspostava novih institucija i restrukturiranje institucija, usklađivanje zakonodavstva, jačanje administrativnih kapaciteta kroz prijenos znanja, korištenje novih pravila i procedura, nove organizacijske strukture te učinkovit rad institucija korisnica pretpristupne pomoći.

Nedostatak adekvatnog kvalificiranog osoblja je percipiran kao važno pitanje koje negativno utječe na korištenje pomoći EU. U cilju pronalaženja praktičnih rješenja za prevladavanje učinka neadekvatnih administrativnih kapaciteta na provedbu pomoći EU, Vlada RH je u ožujku 2011. usvojila odluku o aktivnostima koje trebaju biti provedene od strane ministarstava i ostalih institucija uključenih u provedbu programa IPA, propisujući broj osoba koje trebaju biti zaposlene u institucijama (uključujući u jedinicama za provedbu projekata, JPP-ima) gdje je nedostatak osoblja bio detektiran tijekom 2010. g.

Također, značajan napor uložen je u jačanje administrativnih kapaciteta kroz brojne treninge u organizaciji SDURF-a i SAFU-a koji su pokrivali različite teme od upravljanja projektnim ciklusom, monitoringa i evaluacije, pripreme dokumentacije za različite vrste ugovora, procedure natječaja i ugovaranja, provedbu projekata, itd.

Predstavnici EK su iskazali zadovoljstvo ukupnim smanjenjem stope odbijenica u posljednjem tromjesečju 2010. i prvom kvartalu 2011., no stope odbijenica su i dalje visoke kada je riječ o složenijim projektima.

EK je trenutno u procesu procjene spremnosti Hrvatske za upravljanje sredstvima programa IPA bez prethodnih (*ex-ante*) kontrola, te je Opća uprava za proširenje (DG ELARG) izvršila revizorsku misiju kao dio prethodno spomenute procjene. Naglašeno je da će pravilna implementacija revizorskih preporuka za prijenos upravljanja (*conferral of management*) biti od velike važnosti u kontekstu priprema za izuzimanje od prethodne (*ex-ante*) kontrole.

Predstavnici EK su naglasili potrebu za osiguranjem tehničke ekspertize na razini resornih ministarstava za pripremu složene natječajne dokumentacije, te isto tako daljnjeg jačanja stručnog kapaciteta na razini SAFU za pregled dokumentacije u svrhu postizanja odgovarajuće kvalitete. Također je istaknuta važnost jačanja administrativnih kapaciteta za izuzimanje od prethodnih (*ex-ante*) kontrola kako bi se osiguralo kvalitetnu pripremu natječajne dokumentacije i provedbu evaluacija.

2.2. II. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – PREKOGRANIČNA SURADNJA

U okviru II. komponente programa IPA nalazi se ukupno šest prekograničnih i dva transnacionalna programa suradnje za koje je nadležno Ministarstvo regionalnoga razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva (MRRŠVG). II. komponenta programa IPA osigurava sredstva za tri vrste programa prekogranične suradnje: 1. prekogranična suradnja sa susjednim državama članicama – Slovenija, Mađarska i Italija; 2. prekogranična suradnja sa susjednim zemljama koje nisu članice (Srbija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora); 3. prekogranična suradnja u okviru transnacionalnih programa – Jugoistočna Europa i Mediteran.

Za prekogranični program Hrvatska – Srbija za 2007. – 2013., Financijski sporazum za 2009. godinu potpisan je u Bruxellesu 27. rujna 2010. i u Zagrebu 27. prosinca 2010., a stupio je na snagu 30. ožujka 2011. Vrijednost alokacije za 2009. godinu za RH iznosi 800,000 eura, od čega se 10% (80,000 eura) odnosi na sredstva tehničke pomoći. Dodatak Sporazumu o financiranju za 2008. je u proceduri i očekuje se potpisivanje tijekom trećeg kvartala 2011. Tijekom 2010. još nije bio potpisan niti jedan ugovor iz navedenog programa, a u 1. kvartalu 2011. potpisano je sveukupno 11 ugovora za dodjelu bespovratnih sredstava.

Drugi poziv za podnošenje projektnih prijedloga očekuje se u trećem kvartalu 2011., što predstavlja pomak od planiranog (u prvom ili drugom kvartalu) budući je bilo potrebno

utvrditi modalitete korištenja ostatka sredstava sa srpske strane, te se nakon prijedloga o korištenju navedenih sredstava za zajednički strateški projekt, ipak dogovorilo prebacivanje sredstava u drugi poziv. Aplikacijski paket je 1. srpnja 2011. poslan na odobrenje na Zajednički nadzorni odbor.

Vežano uz prekogranični program Hrvatska – Bosna i Hercegovina za 2007. – 2013., Sporazum o financiranju za 2009. godinu, potpisan je također u Bruxellesu 27. rujna 2010. i u Zagrebu 27. prosinca 2010, a stupio na snagu 30. ožujka 2011. Vrijednost alokacije za 2009. za RH iznosi 1,000,000 eura, od čega se 10% (100,000 eura) odnosi na sredstva tehničke pomoći. Dodatak Sporazumu o financiranju za 2008. je u proceduri i očekuje se potpisivanje tijekom trećeg kvartala 2011.

Od 24. prosinca 2010. do 31. prosinca 2010. potpisano je sveukupno 6 ugovora za dodjelu bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 671,204,16 eura iz alokacije za 2007. godinu. Iz iste alokacije potpisana su još 2 ugovora, i to u ožujku 2011., vrijednosti 225,436,21 eura, što ukupno predstavlja 8 ugovora u vrijednosti od 896,640,37 eura, odnosno 99,63% od alokacije. Za navedene ugovore iz alokacije 2007. izvršena je isplata predujma u iznosu od 517,343 eura.

Otvaranje drugog poziva za podnošenje projektnih prijedloga očekuje se u trećem kvartalu 2011. godine, što predstavlja pomak od planiranog (u prvom ili drugom kvartalu), s obzirom na različiti pristup u tretiranju projekata s pridruženih područja¹, te oko formata obrazaca (excell/word).

Za prekogranični program Hrvatska – Crna Gora, Sporazum o financiranju za 2009. godinu, potpisan je u Bruxellesu 27. rujna 2010. i u Zagrebu 27. prosinca 2010, te stupio na snagu 30. ožujka 2011. Vrijednost alokacije za 2009. godinu za RH iznosi 400,000 eura, od čega se 10% (40,000 eura) odnosi na sredstva tehničke pomoći. Dodatak Sporazumu o financiranju za 2008. godinu je u proceduri i očekuje se potpisivanje tijekom trećeg kvartala 2011.

U posljednjem kvartalu 2010. godine potpisano je sveukupno 5 ugovora za dodjelu bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 716,631 eura. Svih 5 ugovora je trenutno u fazi provedbe i svi projekti napreduju dobro.

Otvaranje drugog poziva za podnošenje projektnih prijedloga očekuje se u trećem kvartalu 2011. godine, što predstavlja pomak od planiranog uslijed procesa usuglašavanja oko formata obrazaca i sadržaja aplikacijskog paketa.

Vežano uz transnacionalni program suradnje Jugoistočna Europa, Sporazum o financiranju za transnacionalne programe Europske teritorijalne suradnje Europskog fonda za regionalni razvoj »Jugoistočna Europa« i »Mediteran«, u okviru komponente Prekogranična suradnja Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) za 2009., potpisan je u Bruxellesu 27. rujna 2010. i u Zagrebu, 27. prosinca 2010., te stupio na snagu 30. ožujka 2011.

¹ Pridružena područja su ona koja direktno ne graniče sa susjednim teritorijem, ali im je omogućeno da sudjeluju u natječaju s ograničenim sredstvima.

Tijekom 2010. godine potpisano je 9 ugovora u ukupnom iznosu od 768,012 eura iz navedenog programa te je iste godine i započela provedba. Prilikom terenskog posjeta jednom od projekata 30. ožujka 2011. utvrđena je nepravilnost koja je sukladno proceduri prijavljena Sustavu za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (AFCOS sustav). Što se tiče drugog poziva na dostavu projektnih prijedloga, odnosno alokacije za 2009. godinu, finalno evaluacijsko izvješće je poslano u DEU, te se potpisivanje ugovora očekuje u trećem kvartalu 2011. godine.

Za transnacionalni program Mediteran, Sporazum o financiranju za transnacionalne programe Europske teritorijalne suradnje Europskog fonda za regionalni razvoj »Jugoistočna Europa« i »Mediteran«, u okviru komponente Prekogranična suradnja Instrumenta za pretprijetupnu pomoć (IPA) za 2009. godine, potpisan je u Bruxellesu 27. rujna 2010. i u Zagrebu, 27. prosinca 2010., a stupio na snagu 30. ožujka 2011.

Vrijednost alokacije za 2009. iznosi 560,202 eura za oba programa („Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“), od čega 10%, (56,020 eura) otpada na sredstva tehničke pomoći. Konačni datum za ugovaranje je 2 godine nakon datuma sklapanja Sporazuma o financiranju, a konačni datum za izvršenje je 2 godine nakon završnog datuma za ugovaranje.

U četvrtom kvartalu 2011. godine bit će izvršene terenske posjete projektima (provjere na licu mjesta) za sve ugovore iz alokacije za 2009., a u trećem kvartalu za preostali projekt iz alokacije za 2008. godinu.

EK je zatražila pojašnjenje odluke hrvatskih institucija vezano uz korištenje vlastitog sustava upravljanja informacijama (*management information system - MIS*), umjesto onog koji je razvio tim tehničke pomoći za jačanje prekograničnih institucija (*cross-border institution building team*) u okviru IPA Višekorisničkog projekta. Sustav pod nazivom *DEEP system*, koji je razvio tim tehničke pomoći, preuzet je od Baltičkih zemalja i sadrži zajedničke predloške za sve zemlje koje sudjeluju u provedbi programa prekogranične suradnje IPA.

Predstavnici Operativne strukture u Republici Hrvatskoj naglasili su kako su zajednički predlošci u sustavu neodgovarajući i zaključani od strane tima tehničke pomoći te stoga Agencija za regionalni razvoj kao provedbeno tijelo ne može obavljati svoje zadaće. Prema mišljenju hrvatske strane DEEP sustav se nije činio dovoljno siguran u usporedbi s hrvatskim MIS-om koji zadovoljava najviši standard vezano uz informatičke tehnologije - ISO 27001 standard, a koji je razvijen sukladno provedbenoj regulativi programa IPA i kao uvjet za korištenje budućih strukturnih fondova. Na sastanku je dogovoreno da će konačna odluka o uporabi hrvatskog MIS-a za II. komponentu programa IPA biti predmet dodatnih konzultacija unutar EK, kao i na sastanku između EK i predstavnika RH u Bruxellesu najavljenom za rujna 2011. g.

2.3. III. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – REGIONALNI RAZVOJ

Hrvatska će, od dana pristupanja u EU (1. srpnja 2013.), imati pravo na korištenje strukturnih fondova i Kohezijskog fonda. Članovi Nadzornog odbora su obaviješteni da će iz tog razloga izmjene postojećih IPA Operativnih programa (OP) biti učinjene na način da bi se pokrile godine 2012. i prva polovica 2013. Planirano je da će izmjene biti finalizirane i spremne za dostavu do kraja rujna 2011. godine. Paralelno s tim razvijati će se i nacrti OP-a za strukturne fondove i Kohezijski fond (OP SKF), za posljednjih šest mjeseci 2013. godine. Hrvatska namjerava usmjeriti OP SKF prema sektorima koje su već uključeni u program IPA te se usredotočiti na provedbu projekta koji su dovoljno pripremljeni s obzirom na kratko razdoblje programiranja.

Kako bi se postigao kontinuitet postojećeg i novog programa predstavnici EK su zaključili da je potrebno nastaviti proširivati postojeće OP-ove, i ne uvoditi nova tijela u Operativnu strukturu te na taj način olakšati ocjenu usklađenosti (*compliance assesment*). Opća preporuka za III. komponentu programa IPA odnosi se na jačanje administrativne sposobnosti i ulaganje dodatnih napora u pripremu kvalitetne natječajne dokumentacije te završavanje nabave u skladu s rokovima.

III. a komponenta programa IPA - promet:

Predstavnik Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (MMPI) je predstavio trenutno stanje vezano uz Operativni program (OP) Promet te izvijestio o ugovaranju, administrativnim kapacitetima, kao i o stanju u Hrvatskim željeznicama.

Ukupna vrijednost OP za promet 2007. – 2011. iznosi 113,765,300 eura, a ukupna vrijednost potpisanih devet ugovora iznosi 18,045,081 eura (IPA sredstva 15,338,318 eura). Do sada su isplaćena sredstva u iznosu od 2,861,505 eura.

Predstavnik Ministarstva istakao je kako za ispunjenje N+3 pravila ključno pet projekta koje Ministarstvo smatra prioritetnima i za koje je tražena pomoć DEU u smislu što bržeg odgovora na poslanu dokumentaciju:

- Operacija 1.1.1 - Obnova i rekonstrukcija pruge na dionici Okučani – Novska,
- Operacija 1.1.4 - Priprema projekata i ostale projektne dokumentacije za “Izgradnju nove dvokolosiječne željezničke pruge Goljak - Skradnik ”,
- Operacija 1.1.11 - Priprema projekata i ostale projektne dokumentacije za “Nadogradnju, izgradnju nove dvokolosiječne željezničke pruge te drugog kolosijeka na dionici željezničke pruge Hrvatski Leskovac – Karlovac“,
- Operacija 2.1.4 - Riječna luka Slavonski Brod - terminal za prihvrat opasnog tereta, i

- Operacija 2.1.5 - Master plan za Novu luku Sisak.

DEU je pozitivno prihvatila navedene prijedloge. U lipnju je odobrena objava obavijesti o nabavi za operaciju 1.1.4 - Priprema projekata i ostale projektne dokumentacije za "Izgradnju nove dvokolosiječne željezničke pruge Goljak - Skradnik", a u srpnju obavijest o nabavi za operaciju 1.1.11 - Priprema projekata i ostale projektne dokumentacije za "Nadogradnju, izgradnju nove dvokolosiječne željezničke pruge te drugog kolosijeka na dionici željezničke pruge Hrvatski Leskovac – Karlovac". Početkom srpnja je također odobrena natječajna dokumentacija za ugovor o izvođenju radova u sklopu operacije 1.1.1 - Obnova i rekonstrukcija pruge na dionici Okučani – Novska.

Trenutno je u DEU na odobrenju sljedeća dokumentacija:

1. Obnova i rekonstrukcija pruge na dionici Okučani – Novska. Ugovor za signalizaciju i telekomunikacije. Evaluacijski izvještaj za kratku listu je predan na prethodnu (ex- ante) kontrolu u DEU 6. srpnja 2011.
2. Obnova i rekonstrukcija pruge na dionici Okučani – Novska. Ugovor za usluge stručnog nadzora evaluacijski izvještaj za kratku listu je predan u DEU 6. srpnja 2011.
3. Priprema projekata i ostale projektne dokumentacije za "Izgradnju nove dvokolosiječne željezničke pruge Goljak - Skradnik ". Natječajna dokumentacija je dostavljena na prethodnu (ex-ante) kontrolu 7. srpnja.2011.

Međutim, još od srpnja 2010. godine, Ministarstvo iščekuje službeno odobrenje aplikacije za projekt Obnova i rekonstrukcija pruge na dionici Okučani – Novska koji je bio ključan za apsorpciju sredstava u 2011. godini.

Vezano uz administrativne kapacitete, u tijeku je izmjena Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture čime će se omogućiti preustroj Uprave za strateške infrastrukturne objekte u skladu sa Strategijom organizacijskog razvoja i zapošljavanje potrebnog broja ljudi. MMPI je već poduzelo mjere administrativnog jačanja na te je u kolovozu 2010. raspisalo natječaj za šest službenika koji su stupili na dužnost početkom 2011. godine, a očekuje se unutar mjesec dana raspisivanje natječaja za još tri službenika čija mjesta su predviđena u sadašnjoj sistematizaciji Uprave za strateške infrastrukturne objekte. Stupanjem na snagu nove Uredbe o unutarnjem ustrojstvu i novog Pravilnika o unutarnjem redu omogućit će se zapošljavanje dodatnog broja potrebnih djelatnika, ukupno njih četrnaest tijekom 2011. godine.

Po pitanju stanja u Hrvatskim željeznicama, tijekom 2010. godine u Službi za EU fondove HŽ Infrastrukture zaposleno je šest djelatnika, na ostalim poslovima u HŽ Infrastrukturi zaposleno je 20 djelatnika, a u internoj reviziji dva djelatnika.

U cilju jačanja administrativnog kapaciteta, u travnju 2011. godine usvojena je Odluka o donošenju Pravilnika o 4. izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji HŽ Infrastrukture kojim je povećan broj sistematiziranih djelatnika u Službi za fondove EU za dva radna mjesta te je ukupno sistematizirano 28 radnih mjesta.

U svibnju 2011. godine raspisan je natječaj za 23 radnika u HŽ Infrastrukturi d.o.o., od toga za šest radnika u Službi za EU fondove i za 17 radnika na ostalim poslovima u okviru Razvoja i građenja, a natječaj je u tijeku.

III. b komponenta programa IPA - zaštita okoliša:

Predstavnici Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) su dali kratki osvrt na administrativne kapacitete te na ispunjavanje N +3 pravila.

U cilju ostvarivanja pravila N+3 i apsorpcije sredstava za OP Okoliš, od izuzetno velikog značaja je uspješna provedba natječajnih postupaka za ugovore o radovima za velike infrastrukturne projekte izgradnje Centara za gospodarenje otpadom (CGO), a to su projekti Marišćina i Kaštijun. Evaluacijski odbor za Marišćinu planiran je za 25. srpnja 2011., a sastav odbora je već odobren. Evaluacijski odbor za Kaštijun planiran je za 29. kolovoza 2011. te je u pripremi formiranje evaluacijskog odbora. Sukladno preporuci sa Sektorskog nadzornog odbora održanog u svibnju 2011., provodi se odgovarajuća obuka članova tih odbora kako bi njihov rad bio što učinkovitiji.

Nadzorni odbor je obaviješten da ukoliko ugovori za Marišćinu i Kaštijun budu potpisani te predujmi plaćeni, utoliko će N+3 cilj za 2011. od 16,5 milijuna eura biti ispunjen.

U tijelima Operativne strukture u tijeku je jačanje administrativnih kapaciteta, u cilju ispunjenja Odluke Vlade RH iz ožujka 2011. godine o aktivnostima koje je potrebno poduzeti kako bi se dobila dozvola za rad u sustavu bez prethodne (*ex-ante*) kontrole od strane DEU (što između ostalog uključuje i povećanje broja djelatnika koji rade na projektima EU).²

U MZOPUG-u je u tijeku natječajna procedura za zapošljavanje dvije osobe u Upravi za EU . Usvojena je nova Uredba o unutarnjem ustrojstvu (13. srpnja 2011. objavljena u NN) temeljem koje će se dodatno moći zaposliti još četiri djelatnika.

U Ministarstvu regionalnoga razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, treba zaposliti još osam novih djelatnika, što će se ostvariti do kraja 2011. godine, raspisivanjem novog natječaja temeljem nove Uredbe.

U Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost su, također, u tijeku su pripreme za povećanje broja djelatnika. Temeljem Prijedloga izmjena i dopuna Statuta Fonda, isti je upućen u proceduru Vlade RH 30. lipnja 2011. Nakon odobrenja tih promjena, u drugoj polovici 2011, internom preraspodjelom i dodatnim zapošljavanjem osigurat će se 11 novih radnih mjesta.

² Odluka o aktivnostima koje ministarstva i ostale institucije uključene u provedbu IPA programa trebaju poduzeti do kraja 2010. godine, s ciljem dobivanja dozvole za rad sustava upravljanja pretprijetnim programima Europske unije, bez prethodne (*ex-ante*) kontrole od strane DEU.

Hrvatske vode su 30. lipnja 2011. g. objavile javni natječaj za 11 radnih mjesta čime je ispunjena obveza novog zapošljavanja sukladno Odluci Vlade.

Predstavnici EK su naglasili važnost jačanja kapaciteta članova evaluacijskih odbora u provedbenim tijelima čime se umanjuje rizik gubitka sredstava.

III.c komponenta programa IPA – regionalna konkurentnost

Predstavnici MINGORP-a predstavili su stanje vezano uz Operativni program Regionalna konkurentnost (OPRK). Aktivnosti OP RK u sklopu IPA III.c komponente tijekom 2010. vezane su uz provedbu OP-a, ali i uz uspostavu, nadzor i poboljšanje sustava, te pripreme za strukturne fondove.

Dana 22. lipnja 2010. Europska komisija je usvojila Odluku o izmjenama i dopunama Odluke C(2007)5733 kojom se usvaja modifikacija postojećeg Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007. – 2009. Promjene uključuju alokaciju sredstava za dvije nove godine (2010. i 2011.), reviziju indikatora i promjenu u odnosima sufinanciranja. Ukupna financijska alokacija OP-a za RK 2007. – 2011. je 75,235,008 eura od kojih je 63,949,750 eura doprinos EU (85%), a 11,285,258 eura je nacionalno sufinanciranje (15%). Novi Financijski sporazum je potpisan od strane nacionalnog koordinatora programa IPA u prosincu 2010., a na snagu je stupio 24. ožujka 2011.

Do kraja 2010. godine objavljeno je natječaja u vrijednosti 46,362,838 eura. Potpisano je ukupno 19 ugovora u sve tri prioritetne osi OP RK-a. Od toga je 11 ugovora o bespovratnim sredstvima, a ostalih 8 su ugovori o uslugama.

Od posebne je važnosti činjenica da je ispunjeno pravilo N+3 za 2010. godinu.

Zapošljavanje novih djelatnika na osnovu odluka Vlade iz svibnja i listopada 2009. godine i akcijskog plana za zapošljavanje unutar svakog tijela u sklopu OS nije provedeno u potpunosti kako je planirano zbog vremena potrebnog za usvajanje Pravilnika o unutrašnjem ustrojstvu. U MGRP-u, Upravi za operativni program za regionalnu konkurentnost, je tijekom 2010. zaposleno 8 novih ljudi, ali ih je samo dvoje počelo raditi u 2010. godini dok su ostali počeli raditi početkom 2011. godine. Ova zapošljavanja su smanjila rizik nedostatnih kapaciteta koji utječe na mnoga područja, a rizik neadekvatne obučenosti ljudi je smanjen uvođenjem seminara FMC EU fondova kao i treninga u okviru tehničke pomoći.

Zbog upravljanja i kvalitetne provedbe OP-a, te sukladno nalazima revizije, u lipnju 2010. godine Odjel za pripremu i provedbu EU programa i projekata je prerastao u Upravu za Operativni program za regionalnu konkurentnost koja se priprema za ulogu upravljačkog tijela za OP RK za SF.

Na sastanku je stanje provedbe OP RK-a ocijenjeno kao zadovoljavajuće. Unaprijeđena je kvaliteta izrađene projektne dokumentacije u sklopu Operativne strukture što dokazuje

povećanje postotka odobrene dokumentacije za 2010. godinu. Prema brojčanim podacima Operativna struktura OP RK-a je u potpunosti angažirana u provedbi OP-a. Jedna grupa projekata je u tijeku provedbe i prate se prvi rezultati, dok je, s druge strane, u tijeku priprema nove grupe projekata iz IPA 2007. – 2011. financijske perspektive koji tek trebaju biti uspješno ugovoreni.

Dodatni napor mora biti uložen u pripremanje natječajne dokumentacije za velike projekte u sklopu OP RK-a (Biocentar) s obzirom na poštivanje N+3 pravila u godinama koje slijede i na daljnje jačanje administrativnih kapaciteta u relevantnim institucijama, osobito zbog nadolazećih strukturnih fondova nakon pristupanja Hrvatske EU.

Radi osiguravanja učinkovite apsorpcije sredstava i postizanja ciljeva OP-a Operativna struktura je usvojila sljedeći pristup:

- Suradnja svih institucija unutar Operativne strukture je ojačana u cilju podizanja kvalitete unutar OP RK-ovih programskih i natječajnih dokumenata;
- Planirano je nekoliko rokova za dodjelu bespovratne pomoći u cilju efikasnosti i smanjenja vremena između prijave projekata i ugovaranja;
- Ugovori o uslugama koji podržavaju dodjelu bespovratne pomoći su vremenski usklađeni s ugovorima o bespovratnoj pomoći;
- Iskustva stečena u provedbi OP-a koriste se za stvaranje upravljačkih kapaciteta za instrumente kohezijske politike EU.

2.4. IV. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Članovi Nadzornog odbora su obaviješteni o potpisivanju novog Sporazum o financiranju za Operativni program za razvoj ljudskih potencijala (OP RLJP) 2007. – 2011. koji je potpisan u Bruxellesu i Zagrebu tijekom prosinca 2010., usvojen od Hrvatskog sabora 4. veljače 2011. te stupio na snagu 25. ožujka 2011.

U okviru revidiranog OP RLJP 2007. – 2011. dogovorena su nova financijska izdvajanja u iznosu od 15,700,000 eura za 2010. i 16,000,000 eura za 2011. godinu. Ukupno predviđena sredstva za programsko razdoblje 2007. – 2009. iznose 38,277,000 eura. Nova financijska potpora za programsko razdoblje 2007. – 2011. je u ukupnom iznosu 69,977,000 eura (sredstva EU). Također, broj operacija povećan je s 29 operacija (2007. – 2009.) na 53 operacije u OP RLJP 2007. - 2011.

Najveća promjena koja se dogodila u izmjeni Operativnog programa za razvoj ljudskih potencijala je uključivanje dodatnih mjera u okviru Prioritetne osi 2, Mjera 2.3 "Razvoj socijalnih usluga za poboljšanje mogućnosti zapošljavanja." Druga značajna promjena vezana je uz Mjeru 3.3 OP-a gdje je ime mjere promijenjeno u "Podrška kvalitete i

učinkovitosti institucija zaduženih za izradu politika i pružanje obrazovanja i osposobljavanja".

Aktivnosti u okviru OP RLJP 2007. – 2011. odvijaju se prema utvrđenom planu nabave. Ukupna predviđena sredstva za razdoblje od 2007. – 2011. su 82,325,898 eura od kojih 69,977,000 eura su sredstva EU (IPA) iz kojih će se financirati ukupno 53 operacije. Članovi Nadzornog odbora su obaviješteni o provedbi svih operacija koje teku prema utvrđenom planu nabave, te o načinu na koji se osigurava ispunjenje pravila N+3.

U veljači 2011., na sastanku između institucija Operativne strukture, utvrđena je izmjena Plana nabave za poslovanje 2010. - 2011. Glavni razlog za izmjene postojećeg plana je postavljanje novih i realnijih rokova za nove operacije u provedbenom razdoblju 2010. - 2011. Ujedno, dogovoreni plan nabave predstavlja glavni alat za praćenje djelotvornosti i učinkovitosti IV. komponente programa IPA.

Iznos predfinanciranja plaćen od strane EK za OP RLJP 2007. – 2011. veći je od iznosa izdvojenog za 2007. godinu. Stoga se datum N+3 pravila primjenjuje na datum 31. prosinca 2011. Kako provedba svih operacija teče prema utvrđenom planu nabave, očekuje se dostizanje željenog N + 3 cilja za 2011. godinu u iznosu od 12,593,900 eura.

Radi učinkovitog poštivanja rokova i mjerila uveden je sustav za praćenje N+3 - Lothar, koji redovito koriste i ažuriraju operativne strukture i Nacionalni fond, kako bi se identificirale ključne točke provedbe specifičnih aktivnosti u okviru OP RLJP relevantne za poštivanje N+3 pravila.

Ovaj mehanizam praćenja omogućava upravljačkoj strukturi obavljanje kontrole kvalitete provedbe za svaki projekt te pravovremeno reagiranje kako bi se postigla zadovoljavajuća provedba OP RLJP u cjelini, te osiguralo poštivanje N+3 pravila.

Vežano uz administrativne kapacitete, članovi Nadzornog odbora su upoznati s činjenicom da zbog velikog broja bespovratnih sredstava (*grant schemes*) postoji potreba za dodatnim kapacitetima na svim razinama Operativne strukture. Natječaji za radna mjesta su provedeni u svim tijelima OS tijekom 2010. godine. Rad na projektima iz programa IPA zahtijeva visok stupanj obrazovanja, kao i dodatne vještine poput izvrsnog znanja engleskog jezika. Razina potrebnih stručnosti i svakodnevno radno opterećenje trenutno ne korespondiraju razini plaća i nagrada državnih službenika u javnoj upravi. Analiza radne opterećenosti (*workload analysis*) za 2011. je pokazala potrebu za 59 djelatnika za učinkovito funkcioniranje u odnosu na CES DFC.

Predstavnicima EK su napredak u IV. komponenti programa IPA ocijenili kao zadovoljavajući, no s obzirom da je jačanje administrativnih kapaciteta bio je jedan od problema u poglavlju 22, naglašeno je da će se to pitanje i dalje pomno pratiti, čak i nakon zatvaranja ovog poglavlja.

2.5. V. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – RURALNI RAZVOJ

Predstavnik MPRRR-a izvijestio je članove Nadzornog odbora da su treće izmjene programa IPARD odobrene u studenome 2010. odlukom EK. Izmjene su bile većeg obujma, a odnosile su se na mjere 101 (ulaganja u poljoprivredna gospodarstva, PG) i 103 (ulaganja u preradu) te značajno proširenje obuhvata potencijalnih korisnika i sektora ulaganja, a s ciljem bolje pripreme hrvatskih proizvođača za jedinstveno europsko tržište poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i povećanja apsorpcijskog kapaciteta korištenja sredstava pretpristupne pomoći.

U skladu s izmjenama IPARD-a, napravljene su potrebne prilagodbe pravilnika za provedbu mjera i procedura Agencije za plaćanja.

MPRRR je tijekom 2011. iniciralo 4. izmjene programa IPARD i u lipnju 2011. uputilo prijedlog izmjena u EK. Spomenute izmjene općenito su manjih razmjera u odnosu na 3. izmjene, a tiču se prije svega strukturnih promjena u sklopu mjere 202 (provedba lokalnih strategija), kriterija prihvatljivosti u mjerama 301 (ruralna infrastruktura) i 302 (diversifikacija), izmjena indikatora po mjerama te uglavnom tehničkih prilagodbi u mjerama 101 (ulaganja u PG) i 103 (ulaganja u preradu).

Nadalje, članovi Nadzornog odbora su obaviješteni da je za uključivanje alokacije sredstava EU za 2011., potrebno izmijeniti međunarodni sporazum - Višegodišnji sporazum o financiranju 2007. – 2010. (MFA). Vlada RH donijela je u svibnju 2011. godine Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske kojim se mijenja i dopunjuje Višegodišnji sporazum o financiranju 2007. – 2010., što je preduvjet za potpisivanje Sporazuma. Postupak potpisivanja sporazuma je u tijeku.

Također, članovi Nadzornog odbora su obaviješteni da je na inicijativu EK u tijeku procedura vezano uz izmjene međunarodnog – sektorskog sporazuma. Spomenute izmjene su uglavnom tehničke prirode. Nakon obavljenih internih dogovora oko sadržaja izmjena između MPRRR, IPARD Agencije i Nacionalnog fonda, Upravna direkcija će inicirati formalni postupak za donošenje Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma između Europske komisije i Vlade Republike Hrvatske kojim se mijenja i dopunjuje Sektorski sporazum, objavljen u Narodnim novinama - Međunarodni ugovori 10/2008.

Nadalje, Upravna direkcija, zajedno s Agencijom za plaćanja te Nacionalnim fondom pripremila je Godišnje izvješće o provedbi programa IPARD za 2010. godinu, i poslala ga na odobrenje u Europsku komisiju u lipnju 2011. godine.

Odlukom EK iz ožujka 2011. dobiven je prijenos ovlasti za Mjeru 301 „Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture“ i Mjeru 302 „Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti“. Inače, Mjera 301 je bila planirana još u programu SAPARD. Trenutno su u primjeni 4 mjere od ukupno 6, bez mjere tehničke pomoći, i to 101 (ulaganja u PG), 103 (ulaganja u preradu), 301 (ruralna infrastruktura), 302 (diversifikacija).

Vezano uz Mjeru 501 – Tehnička pomoć, u skladu s nalazima revizije EK, potrebno je načiniti određene izmjene procedura za ovu mjeru. Akreditacijski paket poslan je u svibnju prošle godine u EK. U listopadu 2011. godine planirano je ponavljanje postupaka nacionalne akreditacije. Istaknuto je i nezadovoljstvo predstavnika Ministarstva poljoprivrede oko

činjenice da mjera, koja bi trebala biti pomoć Upravnoj direkciji u realizaciji programa, još nije akreditirana. Između ostaloga, kroz mjeru bi se trebale financirati sve informacijsko-promidžbene aktivnosti.

Vezano uz Mjeru 202 – Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja, pokretanje postupka nacionalne akreditacije planirano je za četvrti kvartal 2011. godine, nakon usvajanja 4. izmjena programa IPARD. Do tada, Upravna direkcija i Agencija za plaćanja prirediti će pravilnik i procedure koji su potrebni za realizaciju ove mjere.

S obzirom na pripreme za mjere ruralnog razvoja koje će se financirati u RH iz fonda EU za ruralni razvoj (EAFRD) od 2014., postoji potreba revizije sadržaja Mjere 201 – Radnje za poboljšanje okoliša i krajolika. Upravna direkcija predložiti će određene izmjene u programu IPARD vezano uz ovu mjeru, u prvom kvartalu 2012.

S obzirom na probleme u provedbi programa IPARD, Upravna direkcija i MPRRR su još 2010. godine načinili analizu stanja i predložili akcijski plan za rješavanje problema u realizaciji programa IPARD. Praćenje ispunjavanja preporuka sukladno ovom planu razmatrano je i na 8. sjednici Odbora za praćenje te su određene daljnje aktivnosti koje je potrebno provesti

Pored internih razloga za koje su odgovorne same hrvatske institucije, predstavnik Ministarstva je ocijenio da postoje i objektivni eksterni razlozi koji su doveli do sustavnog kašnjenja u provedbi programa, a što ima za posljedicu dosadašnju lošu apsorpciju i realnu prijetnju gubitka dijela sredstava EU koncem 2011. godine. Istaknuto je da postoji veliki raskorak između godine usvajanja programa - 2008. godina, koja se računa kao godina "N" za primjenu pravila "N+3" i trenutka akreditacije i prijenosa ovlasti koji predstavlja preduvjet za provedbu natječajnih postupaka. Kako je implementacija programa, odnosno raspisivanje natječaja, započela tek u 2010. godini³, i to za mjere 101 i 103 (ulaganja u poljoprivredna gospodarstva i ulaganja u preradu), za mjeru 301 na kraju 2010., a za mjeru 302 (ruralna infrastruktura i diversifikacija) na početku 2011. godine zbog primjene pravila N+3 postoji velika vjerojatnost gubitka dijela sredstva koje su alocirane u 2007. i 2008. godini⁴.

³ Program IPARD mogao je započeti s provedbom po završetku programa SAPARD, 31. prosinca 2009. g.

⁴ Prema analizama potrošenih sredstava mogući je gubitak dijela sredstva iz alokacija za 2007. i 2008. g. na kraju 2011. godine.

**DODATAK 1. - OBVEZE PREMA ZAKLJUČCIMA NADZORNOG ODBORA ZA
PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA⁵**

OPIS MJERE/AKTIVNOSTI	ROK PROVEDBE	INSTITUCIJA
I. komponenta programa IPA		
Aktivnost	Rok	Nadležno tijelo
Unaprijediti kvalitetu ugovaranja u okviru I. komponente programa IPA u cilju daljnjeg smanjenja stope odbijenica	Kontinuirano	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU
Korisničke institucije adekvatno i pravovremeno osigurati odgovarajuće kapacitete za pripremu i provedbu projekata	Kontinuirano	Korisničke institucije
Težiti postizanju održivosti rezultata projekta od strane korisnika i institucija te redovito izvješćivati po tom pitanju	Kontinuirano	Korisničke institucije
II. komponenta programa IPA		
Potrebna kontinuirana edukacija Operativne strukture u svrhu jačanja administrativnih kapaciteta te učinkovitu implementaciju II. B komponente programa IPA	Kontinuirano	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Agencija za regionalni razvoj
III. komponenta programa IPA		
Osigurati administrativne kapacitete za pripremu i provedbu projekata kroz cijeli sustav OP-a za promet (zapošljavanje i kontinuirano usavršavanje zaposlenika)	Kontinuirano	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Ubrzati pripremu projektnih prijedloga i natječajne dokumentacije u cilju poštivanja N+3 pravila	Kontinuirano	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

⁵ U tablici su navedena nadležna tijela sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine br. 150/11).

		Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
IV. komponenta programa IPA		
Uložiti dodatne napore u razvoj sustava i ojačati međusektorsku suradnju	Kontinuirano	Sva tijela uključena u pripremu i provedbu OP Razvoj ljudskih potencijala
Operativna struktura treba uložiti napore u cilju brže provedbe ugovora tehničke pomoći u okviru Operativnog programa.	Postupa se žurno	Operativna struktura
V. komponenta programa IPA		
Za procjenu potencijala korisnika programa IPARD oslanjati se i na vanjske konzultantske usluge	Kontinuirano	Ministarstvo poljoprivrede, Upravna direkcija
Ojačati savjetodavnu ulogu bivšeg Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu (sadašnja Hrvatska poljoprivredna komora) u svrhu kvalitetnijih kontakata s potencijalnim korisnicima IPARD programa	Kontinuirano	Ministarstvo poljoprivrede, Upravna direkcija Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (IPARD agencija)
Usvojiti zakon o legalizaciji ilegalnih zgrada u svrhu povećanja iskorištenosti sredstava iz programa IPARD	Usvojen (NN 90/2011)	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode Vlada Republike Hrvatske
Ubrzati proces plaćanja i podnijeti zahtjev za isplatu (<i>request for payment</i>) što je prije moguće	Postupa se žurno	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (IPARD agencija)
Izmjenama programa IPARD proširiti opseg potencijalnih korisnika u skladu s pravilima Europske komisije što će rezultirati većom i dinamičnijom apsorpcijom sredstava	Postupa se žurno	Ministarstvo poljoprivrede, Upravna direkcija

Skratiti razdoblje od trenutka primitka projektnog prijedloga do isplate korisniku, kako bi se spriječio gubitak značajnih sredstava s obzirom na N+3 pravilo na kraju 2011.	Kontinuirano	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (IPARD agencija)
Intenzivirati pripreme i podnošenje akreditacijskog paketa za preostale mjere (501 i 202) iz programa IPARD	Postupa se žurno	Ministarstvo poljoprivrede, Upravne direkcije Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (IPARD agencija)

Preporuke za cjelokupni sustav upravljanja programom IPA		
Jačati administrativne kapacitete na razini cijelog sustava upravljanja programom IPA	Kontinuirano	Sva tijela uključena u sustav upravljanja programom IPA
Osigurati stručnjake s tehničkim znanjima potrebnim za sastavljanje te pregledavanje složene natječajne dokumentacije	Kontinuirano	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU i svi ostali dionici
Provesti postupak za potpisivanje financijskog sporazuma za JASPERS ⁶	Postupa se žurno	Europska komisija Delegacija Europske unije NIPAK

⁶ Joint Assistance to Support Projects in European Regions (JASPERS).